

O autorovi:

Životopis skladatele je důkladně zpracován v desítkách knih, některé jsou i v češtině. Existuje i řada důvěryhodných hesel na internetu. Nás na tomto místě a v tuto chvíli zajímá jeho písňová tvorba, jež mu zajistila velkou popularitu, trvající dodnes, tedy zhruba 100 let. 24. října 1919 proběhla premiéra hudební revue *Demi Tasse* v Capitol Theatre a jejím hitem se stala píseň „Swanee“ ve velkolepém podání sboru 60 dívek. Gershwin ji napsal s textařem Irvingem Caesarem údajně za deset minut, jako parodii na píseň Stephena Fostera „Old Folks at Home“. Proto bývá někdy Gershwinovo autorství zpochybňováno. Po vyslechnutí předlohy a údajného plagiátu bychom dokonce mohli dát pochybovačům za pravdu.

Takto vypadá etiketa vzácné staříčké gramofonové desky z roku 1896, nejstaršího dostupného zvukového dokumentu, který lze vyslechnout zde:

<https://secondhandsongs.com/performance/943616>

Old Folks at Home by Geo J. Gaskin

Recorded October 14, 1896



Stephen Foster (1826 – 1864) píseň vydal tiskem už roku 1851. Na úsvitu historie zvukových nosičů se stala hitem číslo 1 v roce 1892 a jejím hlavním interpretem byl tehdy Len Spencer.

Když Gershwinovu a Caesarovu „Swanee“ uslyšel slavný herec a zpěvák **Al Jolson**, zařadil ji dodatečně do muzikálu *Sinbad*, v němž tehdy vystupoval. Píseň v jeho podání měla obrovský úspěch a Jolson ji 9. ledna 1920 nahrál na desku (a později ještě několikrát). Celých 9 týdnů se s ní držel na nejvyšší příčce hitparády, prodaly se dva miliony desek a milion tištěných vydání a Gershwin měl tak postaráno o velkolepý start. V jeho případě můžeme s jistotou říci, že ten velký vklad nepromarnil. Al Jolson, rodným jménem Asa Yoelson, se (podobně jako George Gershwin) narodil do židovské rodiny ještě na území tehdejší Ruské říše. S Gershwinem se stali doživotními přáteli.

Zde je ona historická, první Jolsonova nahrávka písně „Swanee“:

<https://secondhandsongs.com/performance/298049>

Swanee by Al Jolson

January 9, 1920

Po drobných příspěvcích do muzikálů jiných skladatelů dodal Gershwin v červnu 1919 komplet 12 písní do představení *La, La, Lucille* a svoji pozici broadwayského skladatele upevnil dalšími 9 muzikály, než přišel zásadní zlom – rok 1924.

21. ledna měl premiéru muzikál *Sweet Little Devil* (120 provedení).

12. února exceloval Gershwin jako sólo-klavírista před Orchestrem Paula Whitemana při premiéře své nejpopulárnější skladby – *Rhapsody in Blue*, kterou 10. června poprvé nahrál na desku Victor

30. června došlo k premiéře představení *George White's Scandals* s jeho písněmi (196 provedení).

1. prosince byl uveden muzikál *Lady, Be Good!*, první ze třinácti, v nichž už byl autorem veršů jeho bratr Ira Gershwin (330 provedení, 3 velké hity).

Až dosud byli Georgovými textaři zpravidla Buddy DeSylva a Ballard MacDonald a jedinou písní z té doby, která se těší trvalé přízni jazzmanů, je „**Somebody Loves Me**“.

Cliff Edwards, který písničku pohotově nazpíval, nahvízdal a nabrnkal na své ukulele necelé dva měsíce po premiéře, sice v představení *George White's Scandals* neúčinkoval, ale na spadnutí byla jeho významná účast v blížící se *Lady, Be Good!*, jak brzy zjistíme.

<https://secondhandsongs.com/performance/846182>

Somebody Loves Me by Cliff Edwards (Ukelele Ike)

August 27, 1924

Potíž s kompozičním odkazem takového velikána, jakým byl George Gershwin (a musel to stihnout do 38 let, která mu osud dopřál!) je, že nevíme, z kterého konce začít. Mým původním záměrem bylo představit *tři plus tři* nejznamenitější standardy, které zůstávají dodnes živé v jazzové komunitě.

Různé metody poměrování popularity jednotlivých songů také nepřidávají klidu a jistoty, kterou cestou se vydat. Nakonec jsem kapituloval a zařazuji na první místo snad až příliš zprofanovanou úvodní ukolébavku, jen co dozní předehra k opeře *Porgy and Bess* a otevře se opona. Vedlejší postava Clara chová miminko a zpívá mu „**Summertime**“.

Opera, na které George Gershwin pracoval dva roky a zhudebnil verše jak svého bratra Iry, tak autora příběhu DuBose Heywarda, měla premiéru 10. října 1935 v Alvin Theatre. Dosáhla jen 124 provedení, což si můžeme vysvětlit tím, že nešlo o hudební komedii, kdy by se publikum válelo smíchy, ale naopak o drama, v němž dojde k vraždě a jejímu vyšetřování a dějištěm je „jen“ chudá černošská vesnice. Druhého nastudování od ledna do září 1942 už se skladatel nedožil a jeho 286 repríz by mu jistě udělalo větší radost. Pojdme si projít alespoň některé z vybraných nahrávek, tři zpívaných a více hraných, tedy jazzově zpracovaných.

<https://secondhandsongs.com/performance/397072>

Summertime by Abbie Mitchell

July 19, 1935

<https://secondhandsongs.com/performance/118763>

Summertime by Billie Holiday and Her Orchestra

July 10, 1936

<https://secondhandsongs.com/performance/22975>

Summertime by Ella Fitzgerald and Louis Armstrong

August 18, 1957

Klavírní sólo ve swingovém duchu

<https://secondhandsongs.com/performance/197002>

Summertime by Joe Sullivan

March 25, 1941

Na svou dobu odvážné orchestrální aranžmá, vybočující z hlavní tóniny, s precizním klarinetem

<https://secondhandsongs.com/performance/308718>

Summertime by Artie Shaw and His Orchestra

April 17, 1945

Až impresionisticky rozehrál věčné téma britský (v té době už americký) nevidomý klavírista
<https://secondhandsongs.com/performance/197007>

Summertime by George Shearing

June 28, 1949

Věčný rebel, černý basista Mingus se svým triem

<https://secondhandsongs.com/performance/133950>

Summertime by Charles Mingus with Hampton Hawes & Danny Richmond

July 9, 1957

Jazzová klasika největší možná, sordinovaná trubka a čarokrásné barvy orchestru

<https://secondhandsongs.com/performance/105062>

Summertime by Miles Davis & Gil Evans Orchestra

August 18, 1958

Plnokrevný, šťavnatý projev Petersonova tria, s úžasnou chutí do hry a nezdolným pulsem

<https://secondhandsongs.com/performance/327241>

Summertime by The Oscar Peterson Trio

October 12, 1959

Dříve spoluhráč Milese Davise, zde už pevně na vlastních nohou, podstatně modernější

<https://secondhandsongs.com/performance/12862>

Summertime by John Coltrane

October 24, 1960

Kdysi monopolní sběratel triumfů a poct mezi flétnisty, mezi slepými jednooký králem

<https://secondhandsongs.com/performance/10578>

Summertime by Herbie Mann

Live at Village Gate, New York, November 17, 1961

A naopak mistři svých nástrojů pod vedením neomylného bubeníka Joe Morella: Phil Woods-altsax,
Gary Burton-vibrafon a rytmika

<https://secondhandsongs.com/performance/299762>

Summertime by Joe Morello Sextet

June 15, 1961

Nová hvězda jazzové kytary poloviny 60. let, zpěv jen jakoby mimochodem, krásný zvuk

<https://secondhandsongs.com/performance/29065>

Summertime by The George Benson Quartet

March 15, 1966

Známý světoběžník Tony Scott s východoasijskými spoluhráči

<https://secondhandsongs.com/performance/307288>

Summertime by Tony Scott and The Indonesian All Stars

October 27-28, 1967

Pro milovníky jemného altsaxofonu Desmonda a suchého Martini, na klavír perli Herbie Hancock

<https://secondhandsongs.com/performance/12194>

Summertime by Paul Desmond

October 10, 1968

Konec velkého mága Milese Davise, předposlední velký koncert ve Švýcarsku

VIDEO

<https://secondhandsongs.com/performance/398117>

Summertime by Miles & Quincy

July 8, 1991

Stará láska nerezaví ani v případě veterána barytonsaxofonu Cubera – hrál s George Bensonem 1966!

<https://secondhandsongs.com/performance/800002>

Summertime by Ronnie Cuber

Live November 2010

A konečně i velký projev uznání těm standardům, na jejichž harmonickou kostru lze naroubovat novou melodii a obehřávat je zase jiným způsobem. Takhle to dokázal kytarista Wes Montgomery s Gershwinovou „Summertime“, dokonale zamaskovanou:

<https://secondhandsongs.com/performance/409690>

Four on Six by Wes Montgomery with Tommy Flanagan, Percy Heath, Albert Heath

January 26, 1960

104

Medium-Up Swing $\text{♩} = 230$ **Four On Six** John L. "Wes" Montgomery

(Intro) N.C. (bs. & pn.)

(N.C.)

(gtr.) $B^b_{MA}7$ $G_{MI}7$ $G^{\#}_{MI}7$ $A_{MI}7$ $D7(alt.)$ N.C. (bs. & pn.) (bs. continues)

(gtr.) $G_{MI}7$ $C7$ $G_{MI}7$ $C7$ $G_{MI}7$ $C7$ $G_{MI}7$

(Stop time) $C_{MI}9$ $F7(\#11)$ $B^b_{MI}9$ $E^b(\#11)$ $A_{MI}9$ $D7(\#11)$ $E^b_{MI}9$ $A^b9(\#11)$

(Time) $G_{MI}7$ $C7$ $G_{MI}7$ $C7$ $G_{MI}7$ $C7$ $G_{MI}7$

(gtr.) $B^b_{MA}7$ $G_{MI}7$ $G^{\#}_{MI}7$ $A_{MI}7$ $D7(alt.)$ G_{MI} \oplus G_{bass} solo break

První tři řádky je jedna sloka parafráze, další čtyři řádky je druhá sloka. Hodně prefikvané variace.

SUMMERTIME

Copyright © 1935 by Gershwin Publishing Corporation
Copyright Renewed, Assigned to Chappell & Co., Inc.

Words by DuBose Heyward
Music by George Gershwin

Slowly



Sum-mer - time an' the liv - in' is eas - y, fish are jump - in';
an' the cot - ton is high. Oh, yo' dad - dy's rich, an' yo' ma is good -
look - in', so hush, lit - tle ba - by, don' yo' cry.
One of these morn - in's you goin' to rise up sing - in',
then you'll spread yo' wings an' you'll take the sky. But 'til that
morn - in' there's a - noth - in' can harm you with dad - dy an' mam - my
stand - in' by.

Lady, Be Good! (muzikál; velmi podobný název pak má jedna z písní – viz dále)

Jak bylo již řečeno/psáno, byl to první společný muzikál bratrské dvojice George a Ira.

Skladatel, ověřen již úspěchem z únorové premiéry své *Rhapsody in Blue*, dokázal udržet vysoký standard i v hudební komedii, uvedené 1. prosince 1924 v Liberty Theatre, která dosáhla na svou dobu nadprůměrného počtu 330 provedení. Co je ale nejdůležitější, nejenže splnila očekávání svých tvůrců, aby poskytla publiku a veřejnosti nový hit; tento předpoklad překonala hat-trickem a dodnes nám ji připomínají hned tři nesmrtelné písně. Bratři Gershwinovi si podobnou úrodu zopakovali ještě o šest let později muzikálem *Girl Crazy* – k němu se ještě dostaneme.

Nejprve si připomeňme milostnou píseň „**The Man I Love**“, kterou zpívala Adele Astaire, hrající jednu z hlavních figur příběhu, Susie Trevor. Bylo tomu tak během dvou týdnů ověřovacích představení ve filadelfském Forrest Theatre, načež byla z programu vyškrtuta, prý proto, aby nebrzdila spád děje. V této původní podobě hra trvala čtyři hodiny! Nebylo to jediné svědectví pochybné kompetentnosti vlivných osob. Situace se opakovala o tři roky později v případě muzikálu *Strike Up the Band* a stejně tomu bylo v Ziegfeldově inscenaci *Rosalie*. Ani trojí zavržení naštěstí nezničilo krásu a životaschopnost milostného songu, který operativně mění druhé slovo názvu, zpívali jej muž na „The Girl I Love“ (viz níže nahrávku Tonyho Bennetta z roku 2011). Ve statistice *Jazz Standards* obsadila píseň mezi Gershwinovými příspěvky druhou příčku, hned za „Summertime“. Zajímavé je nejednotné tempo písně. Ač jde o milostné vyznání, již od první nahrávky ji slyšíme nezvykle rychle. Teprve později bývá častější provedení volnější. Forma je klasická: A – A – B – A.

Patrně nejstarší nahrávka této písně od Marion Harris (1896-1944), považované za první bílou umělkyni, zpívající blues a jazzové songy

<https://www.youtube.com/watch?v=t0KNDCfwa-E>

The Man I Love by Marion Harris

December 8, 1927

Leonore Vonderleith (September 26, 1894-May 28, 1943) – to jsou životní data zpěvačky, která si zvolila umělecké jméno Vaughn De Leath (což je zkomolenina rodného Vonderleith!). Protože slavila úspěchy v pionýrských letech rozhlasu, vysloužila si tituly "First Lady of Radio" a "The Original Radio Girl". Podobně se zapsala brzy po nástupu dalšího nového média, televize, roku 1939

<https://secondhandsongs.com/performance/225946>

The Man I Love by Vaughn De Leath & Fred Rich and His Hotel Astor Orchestra

December 1927 (orchestr *verze*, vocal *refrén*)

O poznání volnějši, ale stále ještě ne balada. Ruska s židovskými předky, vlastním jménem Sonya Kalish, nesmírně populární i pod přezdívkou "Last of the Red Hot Mamas"

<https://secondhandsongs.com/performance/504004>

The Man I Love by Sophie Tucker

March 9, 1928

Známa filmová hvězda své doby: v letech 1940-1952 natočila šest „cestovatelských“ filmů ze série „Road to“, v nichž nechyběla kvalitní hudba

<https://secondhandsongs.com/performance/917991>

The Man I Love by Dorothy Lamour with Orchestra conducted by Lou Bring

April 26, 1939

Známa jazzová zpěvačka tmavé pleti navzdory malému rozsahu svého hlasu, vzdáleného ideálům *bel canta*, o to pravdivěji dokázala vyjádřit náladu melodie i zpívaného textu

<https://secondhandsongs.com/performance/235612>

The Man I Love by Billie Holiday with Joe Sullivan, Lester Young, Freddie Green...

December 13, 1939

Konečně správná balada s velkým, luxusním orchestrem a „First Lady of Song“

<https://secondhandsongs.com/performance/217778>

The Man I Love by Ella Fitzgerald

January 5, 1959

V módnějším kabátě od jiné slavné a hlavně mladší hvězdy

<https://secondhandsongs.com/performance/161768>

The Man I Love by Liza Minnelli

Released September 1970

Této dámě tmavé pleti můžeme věřit každý tón, počínaje verzí, než zazní známější refrén

<https://secondhandsongs.com/performance/37368>

The Man I Love by Carmen McRae

May 3, 1976

Takto ztvárnila již slyšenou Billie Holiday (1939) v životopisném filmu Diana Ross

<https://secondhandsongs.com/performance/48923>

The Man I Love by Diana Ross

Released October 1972

Ke 100. výročí skladatele si na desku *Gershwin's World* přizval Hancock zpěvačku z druhého břehu

<https://secondhandsongs.com/performance/134443>

The Man I Love by Joni Mitchell & Herbie Hancock and Wayne Shorter

March – June 1998

Nestor pánského vokálu ročník 1926 hostitelem dámy s opačným letopočtem (1962) **VIDEO**

<https://secondhandsongs.com/performance/615554>

The Girl I Love by Tony Bennett with Sheryl Crow

Released September 2011

Z Gershwinova alba členky slavné vokální skupiny Manhattan Transfer, s tempovým zlomem

<https://secondhandsongs.com/performance/322284>

The Man I Love by Cheryl Bentyne

Released 2011

Z jiného světa – brazilská zpěvačka Paula Morelenbaum a trumpetista Joo Kraus a klavírista Rolf Schmid z Německa, ač málo známí, našli současný, odlišný přístup k té věčné melodii

<https://secondhandsongs.com/performance/912603>

The Man I Love by Bossarenova Trio

Released June 2019

Domácí kapela gramofonové firmy Victor v nejstarší dostupné instrumentální nahrávce

<https://secondhandsongs.com/performance/296871>

The Man I Love by The Troubadours

February 9, 1928

Král swingu Goodman nahrál vzpomínku na skladatele 19 dní po jeho skonu ve vší pokoře

<https://secondhandsongs.com/performance/1072976>

The Man I Love by Benny Goodman Quartet

July 30, 1937

To nejlepší z pařížského jazzu 30. let – belgický cikánský kytarista a uhlažený pařížský houslista v legendárním Kvintetu francouzského Hot Clubu

<https://secondhandsongs.com/performance/994371>

The Man I Love by Django Reinhardt - Stephane Grappelly

London, August 25, 1939

„Vynálezce“ komorní formace klavír-kytara-kontrabas v podobně poklidném duchu

<https://secondhandsongs.com/performance/228964>

The Man I Love by The King Cole Trio

January 17, 1944

Velikán swingového tenorsaxofonu si nechá skladbu rozehrát od klavíristy Eddieho Heywooda a basisty Oscara Pettiforda, hezky svižně bubnuje Shelly Manne, jediný běloch v kapele

<https://secondhandsongs.com/performance/918160>

The Man I Love by Coleman Hawkins Swing Four

December 23, 1943

Králem swingu Bennym Goodmanem odkojený koncertní trumpetista James jako mistr přednesu

<https://secondhandsongs.com/performance/929957>

The Man I Love by Harry James & The Rhythm Section

January 26, 1950

Vlajkonoš moderního jazzu, trumpetista Davis nezvykle lyrický; o vzruch se postará až po zrychlení tempa (*double time*) vibrafonista Milt Jackson, u klavíru Thelonious Monk plus rytmika Modern Jazz Quartetu – basista Percy Heath a bubeník Kenny Clarke, to je schůzka na nejvyšší úrovni

<https://secondhandsongs.com/performance/61119>

The Man I Love by Miles Davis All Stars

December 24, 1954

Jako raritu a zpestření zařazujeme jednoho z bratrské čtveřice filmových komiků jako harfenistu

<https://secondhandsongs.com/performance/670965>

The Man I Love by Harpo Marx

Released April 1957

Mistr soprán saxofonu, neworleanský rodák Bechet s francouzským klavíristou bez limitů Solalem ve své nové vlasti, kam za ním mezitím přesídlil i bubeník Kenny Clarke – viz o dvě nahrávky výše

<https://secondhandsongs.com/performance/982909>

The Man I Love by Sidney Bechet - Martial Solal

Paris, March 12, 1957

Konečně také bigbandová podoba v tradičně chytrém, vynalézavém aranžmá Billa Holmana a jeho kalifornské formace s hvězdami Conte Candoli, Jack Sheldon-trubky, Carl Fontana, Frank Rosolino-trombony, Herb Geller, Charlie Mariano-altsaxofony, Holman-tenorsax, Victor Feldman-piano, Mel Lewis-bicí a další – radost poslouchat

<https://secondhandsongs.com/performance/650930>

The Man I Love by Bill Holman

February 11, 1958

Údajně neplánované klavírní duo Billa Evanse, předního moderního pianisty s jinak víc trombonistou než klavíristou Brookmeyerem, nahrávka s řadou rytmických překvapení

<https://secondhandsongs.com/performance/764028>

The Man I Love by Bob Brookmeyer and Bill Evans

March 12, 1959

Nevidomý černý zpěvák, zde pouze jako jazzový klavírista v nezvykle lyrické náladě

<https://secondhandsongs.com/performance/429506>

The Man I Love by Ray Charles

Released 1961

Mistr sólové akustické kytary – není co dodat

<https://secondhandsongs.com/performance/149431>

The Man I Love by Joe Pass

November 1973

Stylový skok k začátkům neworleanského jazzu v podání slavné britské tradiční kapely

<https://secondhandsongs.com/performance/1068877>

The Man I Love by Chris Barber Jazz and Blues Band

Monster, Holland, May 16, 1988

Jeden z přemýšlivých pianistů současnosti v triu, jehož basista Michael Formanek má předky z Brna

<https://secondhandsongs.com/performance/119050>

The Man I Love by Fred Hersch Trio

December 4 – 5, 1989

Podobně delikátní, lyrický klavírista, tentokrát tmavé pleti a nevidomý

<https://secondhandsongs.com/performance/111254>

The Man I Love by Marcus Roberts

Recorded 1994

Bílý trumpetista ze staré školy, ale v 69 letech mu to stále hraje jedna radost – ta lehkost!

<https://secondhandsongs.com/performance/724223>

The Man I Love by Ruby Braff

April 17, 1996

Hle, kdo se také pouští do Gershwina (ale též do rodáka Jobima nebo do Beatles); velkolepé aranžmá

<https://secondhandsongs.com/performance/587857>

The Man I Love by Brazilian Tropical Orchestra

Released 1999

Známa německá bratrská dvojice klavír-klarinet si rozumí a stačí si sama

<https://secondhandsongs.com/performance/788561>

The Man I Love by Joachim Kühn / Rolf Kühn

Recorded 2004

Když je kapelníkem basista: Hod O'Brien-klavír a Jimmy Madison-bicí nepatří k nejznámějším, ale...

<https://secondhandsongs.com/performance/751275>

The Man I Love by Chuck Israels Trio

June 3 & 6, 2006

Přední představitel jazzového akordeonu Versace jako klavírista v čele tria v současné nahrávce

<https://secondhandsongs.com/performance/963507>

The Man I Love by Gary Versace, Jay Anderson, Obed Calvaire

Released March 2020

(SLOWLY) THE MAN I LOVE

GEORGE GERSHWIN

Handwritten musical score for "The Man I Love" by George Gershwin. The score is written on ten staves in 4/4 time, marked "(SLOWLY)". It includes a treble clef and a key signature of two flats (Bb and Eb). The music features a melody with various ornaments and a complex harmonic accompaniment with many chords. The chords are labeled with letters and accidentals, such as Eb6, B7, Bb7, Eb, Eb7, Ebmi7, Bbmi, C+7, C7, Abmi6, Bb7, Eb, AbMaj7, Gmi, Bb7, Eb, Eb7, Ebmi7, Bbmi, C+7, C7, Abmi6, Bb7, Bb7sus, Bb7, Eb, Ab, Eb, Ab7, G7, Cmi7, D7, Bb7, D0, Cmi, G7, Cmi7, D7, Bb7, D0, Cmi, G0, Ab, Bb7, Eb, Eb7, Ebmi7, Bbmi, C+7, C7, Abmi, Bb7, Bb7sus, Bb7, Eb, Ab, 1. Eb Bb7, 2. Eb.

Oh, Lady Be Good!

(zjednodušeně často jako „Lady Be Good“) je tedy písní, která se ujala bez připomínek či výhrad. Nejstarší zjištěná nahrávka není zpívaná, ale pouze instrumentální. Ve svižném tempu a rytmu obsahuje jak *verzi*, tak *refrén*. Kapelník se ve skutečnosti jmenoval Walter Gustave Haenschen a žil v letech 1889 až 1980. Stejný rok narození čteme u jména prvního interpreta této písně, Waltera Catletta, kalifornského rodáka, od roku 1910 působícího na Broadwayi. Není však známo, že by svůj jediný, zato však zásadní song muzikálu natočil na desku. V muzikálu představoval J. Wattersona Watkinse. Zato první desky s písněmi z jiných muzikálů pořídil už v roce 1919.

<https://secondhandsongs.com/performance/910216>

Lady Be Good by Carl Fenton's Orchestra

December 11, 1924

Přesné datum natočení písně „Oh, Lady Be Good“ v podání Cliffa Edwardse (přezdívaného pro jeho zálibu sám se doprovázet na ukulele – a někdy čteme též ukelele, obojí je správné – „Ukulele Ike“) není známo. Edwards v muzikálu sice vystupoval, ale jako postava zvaná Jeff White a jeho songem byla docela kolorатурní záležitost, slušící spíš sopranistkám, „Little Jazz Bird“. Když ale slyšíme *verzi* písně, v níž se pitvoří falzetem, uvěříme, že zpíval jako malý jazzový ptáček. V novodobé nahrávce celého muzikálu na Edwardse úspěšně navazuje rovněž zpívající ukulelista, John Pizzarelli.

<https://secondhandsongs.com/performance/868840>

Oh, Lady Be Good! by Cliff Edwards (Ukelele Ike)

ca. December 1924

Týden po Carlu Fentonovi už byl ve studiu podstatně známější kapelník, Ben Bernie, zde včetně videa obsluhy starého klikového gramofonu s výkladem

<https://secondhandsongs.com/performance/910279>

Lady, Be Good by Ben Bernie and His Hotel Roosevelt Orchestra

December 18, 1924

Čtyři týdny po premiéře *Lady Be Good* už byl ve studiu kapelník v té době Gershwinovi nejbližší, ten, jenž skladatele u klavíru doprovodil se svým orchestrem při prvním provedení jeho *Rhapsody in Blue*. Co všechno se do roku 1924 vešlo!

<https://secondhandsongs.com/performance/224028>

Oh, Lady Be Good! by Paul Whiteman and His Orchestra

December 29, 1924

Opět nezpívaná, čistě orchestrální raná nahrávka půl roku po premiéře hry, ve starodávném duchu

<https://secondhandsongs.com/performance/868841>

Oh! Lady, Be Good by Bert Fisk and His Orchestra

June 1925

Tak hrál písničku vehementní swingař, tenorsaxofonista jediný svého druhu, Coleman Hawkins

<https://secondhandsongs.com/performance/120310>

Lady, Be Good by Coleman Hawkins

November 18, 1934

Uběhl pouhý měsíc a na druhé straně Atlantiku už to v pařížském studiu takhle vystříhli nejvýraznější evropští swingaři

<https://secondhandsongs.com/performance/340989>

Lady Be Good by Django Reinhardt et Le Quintette du Hot Club de France avec Stéphane Grappelly

December 28, 1934

Z tohoto zárodečného kvinteta se brzy zrodil jeden z nejslavnějších swingových big bandů, v jehož čele byl až do roku 1984 klavírista Count Basie. Pěkné saxofonové sólo hraje Lester Young.

<https://secondhandsongs.com/submission/76441>

Lady, Be Good by Jones-Smith Incorporated

Chicago, November 9, 1936

Dánský protějšek pařížskému houslistovi Stéphane Grappellymu aneb když zpívá muzikant svým obyčejným způsobem, žádné *bel canto*, může to být vítané zpestření. Asmussen se dožil 101 let!

<https://secondhandsongs.com/submission/76447>

Lady Be Good! by Svend Asmussen's Kvartet

Copenhagen, December 4, 1940

Hezky od podlahy v tradičním dixielandovém stylu písničku hrála kapela kolem organizátora a kytaristy Eddieho Condon: Max Kaminsky-trubka, Lou McGarity-trombon, Jess Stacy-klavír...

<https://secondhandsongs.com/performance/1026499>

Oh, Lady Be Good by Eddie Condon and His Orchestra

June 14, 1945

Post-goodmanovský klarinetista taky uměl!

<https://secondhandsongs.com/performance/683423>

Oh, Lady Be Good! by Buddy DeFranco and His Quartet

February 27, 1952

28 let po premiéře *Lady Be Good* zachytil titulní píseň i Fred Astaire, účinkující tenkrát poprvé v muzikálu s písněmi bratří Gershwinů i se svou sestrou Adelou. Na Broadwayi spolu vystoupili poprvé už roku 1917. V *Lady Be Good* jim byly svěřeny hlavní role, Dick a Susie. V prosinci 1952 provedl Fred Astaire něco jako inventuru broadwayských standardů a se skvělou kapelou, vedenou klavíristou Oscarem Petersonem, nazpíval celkem 38 písní Gershwina i dalších známých autorů.

<https://secondhandsongs.com/performance/868839>

Oh, Lady Be Good! by Fred Astaire

December 1952

Něco z počátků kalifornského jazzu 50. let – setkání gigantů: Lee Konitz-altsax, Chet Baker-trubka, Gerry Mulligan-barytonsax – krásný, mírně disonantní trojhlas

<https://secondhandsongs.com/performance/746150>

Lady Be Good by Lee Konitz and The Gerry Mulligan Quartet

February 1, 1953

Velmi pozoruhodná je tato podoba písně, v úvodu zpívaná rodinnou vokální skupinou Gordon Family (Honi, Richard, George Jr. a George Sr. Gordon) s následujícími parádními sóly dvou výrazných jazzmanů, trumpetisty Dizzyho Gillespieho a elektrického houslisty Stuffa Smitha

<https://secondhandsongs.com/performance/222062>

Oh, Lady Be Good by Dizzy Gillespie and Stuff Smith

April 17, 1957

Krátké video se dívá Grappellymu (pozor, po válce už Grappellimu) pod prsty, jak to dělá

<https://secondhandsongs.com/performance/577959>

Oh, Lady Be Good by Stéphane Grappelly

?1960?

VIDEO

Konečně tu máme i melodickou parafrázi na *Lady Be Good*, nazvanou podle městečka v New Jersey, kam jazzmani jezdili rádi nahrávat své desky – do studia inženýra Rudyho Van Geldera v Hackensacku. Kenny Burrell je šťavnatě hrající kytarista, s ním saxofonista Tina Brooks, Bobby Timmons na klavír, Ben Tucker na basu a hlučný bubeník Art Blakey – výkvět hard-bopu

<https://secondhandsongs.com/performance/408797>

Hackensack (Lady Be Good) by Kenny Burrell

Live at Five Spot, New York, August 25, 1969

Nejpomaleji jak možno pojal píseň nástupce Franka Sinatry na zpěváckém trůnu, Tony Bennett

<https://secondhandsongs.com/performance/422794>

Oh Lady Be Good by Tony Bennett, Robert Farnon and His Orchestra

September 11, 1972

Dva odlišní kytaristé, táhnoucí za jeden provaz. Oba byli v různých dobách partnery klavíristy Oscara Petersona a když spojili své síly, vznikla parádní komorní muzika

<https://secondhandsongs.com/performance/114740>

Lady Be Good by Herb Ellis / Joe Pass

January 30, February 13 & 20, 1974

Velmi zvláštní a vzácná sešlost z koncertu ve slavné newyorské síni Carnegie Hall

<https://secondhandsongs.com/performance/453405>

Lady Be Good by Mel Tormé • Gerry Mulligan • George Shearing

June 29, 1982

Klasická anglická škola tradičního jazzu se nezapře

<https://secondhandsongs.com/performance/986601>

Lady Be Good by Chris Barber

February & April 1984

Na valčík, to jsme tu ještě neměli. A jak vznešený v aranžmá pro noblesní velký orchestr!

<https://secondhandsongs.com/performance/879358>

Oh, Lady Be Good! by George Shearing - The Robert Farnon Orchestra

September 17 – 19, 1992

Mistrovsky napsaná a zazpívaná vokaliza od New York Voices, aniž by úvodem zazněla původní melodie písně, která je po celou dobu obalována novými a novými melodicko-harmonickými variacemi

<https://secondhandsongs.com/performance/374678>

Oh, Lady Be Good by New York Voices

Released May 1993

Bob Wilber a Kenny Davern jsou nejzarytější zastánci hry na soprán saxofon, ovšem tradičním způsobem dle Sidneyho Becheta. Pioprvé spolu natáčeli roku 1973, vydrželi přes rok 2000!

<https://secondhandsongs.com/performance/867034>

Oh, Lady Be Good by Soprano Summit

September 24, 1994

Geograficky nám nejbližší je dixielandová kapela, kterou vedl rakouský trumpetista Oscar Klein. Její určitou raritou je italský klavírista Romano Mussolini. Ano, syn neblahého fašistického vůdce.

<https://secondhandsongs.com/artist/35432>

Lady Be Good by Oscar Klein's Anniversary Band

Dresden, Germany, May 10, 1995

Z alba, věnovaného Elle Fitzgerald, slyšíme skutečně moderní orchestrální aranžmá a výkon zdatné protože též improvizující (*scat song*) zpěvačky

<https://secondhandsongs.com/performance/92814>

Oh Lady Be Good by Dee Dee Bridgewater

February 1 – 2, 1997

Houslistka dle mého gusta, v poslední dekádě bezkonkurenční vítězka své nástrojové kategorie

<https://secondhandsongs.com/performance/693872>

Oh, Lady Be Good! by Regina Carter

November 24 & 30, December 8, 1998

Jedna z nejnovějších poct Elle Fitzgerald v podání ve Švédsku žijící polské zpěvačky, opět zase jinak improvizující a podporované zdatnými Skandinávci:

<https://secondhandsongs.com/performance/913690>

Lady Be Good by Vivian Buczek

Released April 2017

271.

OH LADY BE GOOD!

The musical score is handwritten and consists of ten staves. The title "OH LADY BE GOOD!" is written in large, bold letters at the top. The score is in G major (one sharp) and 4/4 time. The chords are: G, D7, G, C9, G, G#0, D7, G, Am7, D7, G, D7, G, C9, G, G#0, D7, G, C, G, Em7, A9, Am7, D7, G, D7, G, C9, G, G#0, D7, G, C, D, Am7, D7, G, C, D, Am7, G. The melody is written on a treble clef staff. There are some triplets and slurs in the notation.

Poznámka k notovému zápisu: Poslední nota na 3. řádce zdola – půlové d2 – má být o tón výš = e2. V tom je jemný vtíp melodie – v opakovaném úvodním dílu A, tj. poslední nota 1. a 3. řádku je v pořádku, tam Gershwin napsal „d2“. Když však zní tento oddíl potřetí, konečně dosáhne o tón výš. Mnoho jazzmanů však tuto jemnost nerozlišuje a hrají vždycky „e2“. Přiznám se, že já také.

Fascinating Rhythm

Zdaleka ne všichni interpreti, jak zpěváci tak instrumentalisté, respektují jinou Gershwinovu fintu nebo chcete-li – schválnost. „Napravují“ skladatelovu nesymetričnost prvního a druhého dvoutaktí (melodická fráze v osminových notách na **sedm dob**) tak, že nástup posledních dvou osmin ve druhém taktu o jednu dobu zpozdí a začnou až na první době třetího taktu. Jenže ten autorův rytmický model má opravdu jen sedm dob, nikoli osm. Jinak by nebylo dost času na tu dlouhou, třičtvrtěovou notu na konci taktů 4 a 8.

Nenašel jsem ke stažení notaci celé písničky, ale protože jde o tu méně častou formu 2krát 16 taktů, tedy A – B, skočíme z posledního taktu na první a teprve od 9. taktu se melodie dále vyvíjí poněkud jinak.

Fascinating Rhythm

Music by George Gershwin

Short and spiky ♩ = 140

The image displays a piano accompaniment score for the piece 'Fascinating Rhythm' by George Gershwin. The score is written in 4/4 time and consists of four systems of music. Each system includes a treble clef staff and a bass clef staff. The tempo is marked as 'Short and spiky' with a quarter note equal to 140 beats per minute. The key signature is one flat (B-flat major or D minor). The score includes various musical notations such as eighth notes, quarter notes, and half notes, along with fingerings (e.g., 1, 2, 3, 4, 5) and dynamic markings. Chords are indicated above the treble staff, including C7, G/F, F, F/E, Dm7, G, C, Am, D, G7, and A#dim7. The score is watermarked with 'Musical Press'.

O Cliffu Edwardsovi už byla řeč výše, i o obou verzích slova ukulele-ukelele. Toto je typický on
<https://secondhandsongs.com/performance/937257>

Fascinating Rhythm by Cliff Edwards (Ukelele Ike)

December 10, 1924

O pouhý den později vznikla první nezpívaná, orchestrální podoba, krásně starodávná

<https://secondhandsongs.com/performance/910218>

Fascinating Rhythm by Carl Fenton's Orchestra

December 11, 1924

Také ještě v roce 1924 to stihl ten, kdo podpořil Gershwinu při premiéře *Rhapsody in Blue*

<https://secondhandsongs.com/performance/224025>

Fascinating Rhythm by Paul Whiteman and His Orchestra

December 29, 1924

Ač na Broadwayi sourozenci Astairovi účinkovali, nazpívali píseň až dávno po derniéře, navíc v Londýně, ale zato s Gershwinem u klavíru

<https://secondhandsongs.com/performance/20162>

Fascinating Rhythm by Fred Astaire, Adele Astaire & George Gershwin

London, April 19, 1926

Nevěřit názvům kapel, často exotickým. Nat Gonella (1908-1998) nepocházel z jižanského státu americké Unie – Georgia, nýbrž z Londýna a jeho populární kapelu tvořili sami Britové

<https://secondhandsongs.com/performance/244168>

Fascinating Rhythm by Nat Gonella & His Georgians

London, July 15, 1935

Rytmus přesně dodržuje britská hvězda Petula Clark (*1932) s Laurie Johnson Orchestra

<https://secondhandsongs.com/performance/651807>

Fascinating Rhythm by Petula Clark

Released December 1954

Neskutečný klavírní čaroděj s bezednou studnicí nápadů. Koncertoval v Brně před 40 roky.

<https://secondhandsongs.com/performance/208567>

Fascinating Rhythm by Martial Solal

July 4, 1956

Hi-Lo's, pánské vokální kvarteto, patřilo v 50. a 60. letech minulého století k průkopníkům moderního sborového zpívání. Jeho vedoucí, Gene Puerling, měl dar vytvářet neslýchané harmonie a později se přiznal, proč byla jeho aranžmá tak originální – neměl žádné formální hudební vzdělání, psal, jak uvnitř sebe slyšel.

<https://secondhandsongs.com/performance/116768>

Fascinating Rhythm by The Hi-Lo's with The Marty Paich Dek-Tette

August 5, 1958

Xavier Cugat je záruka „sekání latiny“ neochvějně přesných, strojových osmin. Narozen ve Španělsku 1. ledna 1900 (to je datum, co?!) jako Francisco de Asis Javier Cugat Mingall de Bru y Deulofeo (to je jméno, co????!!!), působil od roku 1915 v USA, měl 5 manželek (to není málo, že?) a poslední roky života strávil opět ve Španělsku, kde 27. října 1990 v Barceloně skončil (to je dlouhý a pestrý život!)

<https://secondhandsongs.com/performance/382259>

Fascinatin' Rhythm by Xavier Cugat and His Orchestra

March 1962

Jedna z mých královen ženského vokálu, nezvykle pomalu v latinském rytmu

<https://secondhandsongs.com/performance/483737>

Fascinating Rhythm by Sarah Vaughan

August 15, 1964

Pamětníků jazzových začátků Karla Gotta ubývá, toto je cenné svědectví o jeho schopnostech

<https://secondhandsongs.com/performance/733913>

Fascinating Rhythm by Karel Gott

Recorded 1962

Málokdo umí prezentovat hudbu v tak úhledném balení, a ještě v ní zůstane i jazz, jako Grusin.

Tady není jen producentem, taky hraje na klavír, s ním Gary Burton-vibrafon, John Patitucci-bass a CDave Weckl-bicí nástroje

<https://secondhandsongs.com/performance/456361>

Fascinating Rhythm by Dave Grusin

Released 1991

Takto se k odkazu Sary Vaughan hlásí její přední epigonka. Krásné hříčky s rytmy a tonalitou

<https://secondhandsongs.com/performance/105550>

Fascinating Rhythm by Dianne Reeves

September 9 – 11, 2000

Kdo má rád rytmické a metrické hříčky, přijde si na své. Nepravidelně vkládané doby nebo celé takty činí z Gershwinovy písničky pěkný mateník. Hamilton od svých bicích řídí trio, v němž dále hrají Tamir Hendelman-klavír a Christoph Luty-bass.

<https://secondhandsongs.com/performance/551547>

Fascinating Rhythm by Jeff Hamilton Trio

February 2, 2009

A na závěr česká verze s verši Ivo Fischera a naším Zlatým slavíkem, který se dopouští toho nešvaru, že s druhou sedmidobou frází nastupuje až ve třetím taktu. Je to úhledně „srovnáno“, ale vtipný nápad skladatele je fuč.

<https://secondhandsongs.com/performance/737257>

Fascinující rytmus by Karel Gott

May 29, 1964

Závěrečná poznámka

Kdyby bylo více času a místa, následoval by druhý Gershwinův hat-trick čili muzikál Girl Crazy (1930), který nám dal také rovnou trojici nezničitelných hitů: „Embraceable You“, „But Not for Me“ a „I Got Rhythm“. Jedna písnička krásnější než druhá, natož třetí.

Jenže vědomí, že ta posledně jmenovaná stojí tak nad veškerou ostatní populární hudbou 20. století mne přimělo, abych jí věnoval samostatnou kapitolu a podrobil ji hlubšímu zkoumání, čímž by toto pojednání příliš nabylo na objemu a už by se pořádně nedostalo na prvé dvě z této trojice.

Zatím je tedy oželíme a až vstřebáme tuto dávku, otevřeme samostatný článek „I Got Rhythm“.

I kdyby Gershwin nenapsal nic jiného, tato jediná písnička má nesmírnou váhu a cenu.

20201126

20221003